

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

CEB, DJ

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-5876 din 16 10 2018
La nr. 325 din 01.10.2018

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege privind scutirea de taxa vamală, taxa pentru efectuarea procedurilor vamale și de taxa pe valoare adăugată, fără drept de deducere a mărfurilor și serviciilor importate și/sau livrate pentru construcția Centrului cultural-educational în municipiul Ceadâr-Lunga, UTA Găgăuzia.

Anexă: potrivit textului – 3 (trei) file.

Director

Bogdan ZUMBREANU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO18/5465 din 16.10.2018

la proiectul de lege privind scutirea de taxa vamală, taxa pentru efectuarea procedurilor vamale și de taxa pe valoarea adăugată, fără drept de deducere, a mărfurilor și serviciilor importate și/sau livrate pentru construcția Centrului Cultural-educațional în municipiul Ceadâr-Lunga, UTA Găgăuzia

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul, iar autori nemijlociți sunt Deputații în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului normativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „*etapele asigurării*

transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate".

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

Totodată, anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie nu se regăsește pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova, ceea ce constituie o abatere de la prevederile legale cu privire la transparența procesului de elaborare a deciziilor, statuate la art.8 lit.a) din Legea nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Deși proiectul a fost elaborat cu abateri de la normele legale cu privire la transparența în procesul decizional, părțile interesate au avut acces la proiect și materialele aferente acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Proiectul de lege are drept scop scutirea de taxa vamală, taxa pentru efectuarea procedurilor vamale și taxa pe valoarea adăugată, fără drept de deducere pentru importul și/sau livrarea mărfurilor și a serviciilor necesare pentru construcția Centrului cultural-educational în municipiul Ceadâr-Lunga, UTA Găgăuzia.

În acest sens, proiectul conține în anexă lista mărfurilor importate și/sau livrate, precum și lista serviciilor importate și/sau livrate pentru reconstrucția Centrului cultural-educational în municipiul Ceadâr-Lunga, UTA Găgăuzia.

Potrivit autorului proiectului „Construirea unui Centru cultural-educational în mun. Ceadâr-Lunga, UTA Găgăuzia, va contribui esențial la îmbunătățirea serviciilor culturale; la creșterea nivelului cultural-educational și socio-economic al localității; la stimularea înființării de formații artistice, grupuri de muzică și dans; la stimularea desfășurării activităților de divertisment sau cu caracter educațional, cultural și social; precum și la creșterea nivelului de educație, de socializare și de cultură a tuturor cetățenilor.

Menționăm că, proiectul urmează a fi finanțat în totalitate de către Fundația Heydar Aliyev din Republica Azerbaidjan".

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Interesul public constă în construcția „Centrului cultural-educational" în mun.Ceadâr-Lunga, UTA

Găgăuzia, care are o menire culturală și socială importantă pentru comunitatea din regiune.

Însă, proiectul promovează în mod direct interesul antreprenorilor vizați în construcția Centrului cultural-educățional din Ceadr-Lunga, care vor beneficia de scutirea de taxa vamală, taxa pentru efectuarea procedurilor vamale și taxa pe valoarea adăugată pentru mărfurile și serviciile importate și/sau livrate necesare pentru construcția Centrului cultural-educățional.

Astfel, analizând, per ansamblu proiectul, se poate concluziona că, pe de o parte, este promovat interesul public de dezvoltare a culturii în regiune, prin construcția Centrului cultural-educățional, iar pe de altă parte, sunt promovate interesele întreprinderilor prin acordarea scutirilor de la plata taxei vamale, a taxei pe valoarea adăugată și a taxei pentru efectuarea procedurilor vamale la importul mărfurilor și/sau a serviciilor necesare pentru construcția Centrului cultural-educățional.

În acest sens, se poate menționa că proiectul promovează o excepție de la regula generală de achitare a taxelor legal instituite conform procedurilor în vigoare și instituie un precedent judiciar periculos, fapt ce va impulsiona înaintarea solicitărilor de acest gen.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Nota informativă descrie condițiile care au impus elaborarea proiectului, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, redând în acest sens principalele prevederi ale proiectului și evidențind elementele noi pe care le introduce proiectul în raport cu reglementările existente.

Totuși, considerăm că autorul proiectului în nota informativă nu distinge prin evidențierea caracterului de excepție al normelor din proiect, precum și nu redă eventuale efecte negative ulterior aprobării proiectului.

Ținând cont că proiectul aduce beneficii ambelor părți (populația care va beneficia de Centrul cultural-educățional și antreprenorii), acesta constituie premisă pentru solicitarea scutirii de la plata taxelor legale în acest sens și a altor subiecți de drept cointeresați.

În aceste împrejurări, vor fi create condiții prielnice de a găsi pârghii legale de eschivare de la plata taxelor legale cu invocarea unui scop nobil (construcție, reconstrucție, ș.a.).

Menționăm acestea și atragem atenția legiuitorului la faptul că la moment cadrul legal național este lacunar și nu conține norme exprese cu reguli clare, transparente care să reglementeze modalitatea de solicitare a unor astfel de scutiri, precum și asigurarea verificării post-introducere în țară a

condițiilor de utilizare a mărfurilor și serviciilor introduse.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30.lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”.

În mod direct implementarea proiectului prenotat nu presupune alocarea de mijloace financiare din bugetul de stat.

Cu toate acestea, reieșind din normele ce sunt propuse în proiect, constatăm că bugetul de stat va avea de suferit prin neplata taxelor legale instituite (taxa pe valoarea adăugată, taxa vamală și taxa pentru efectuarea procedurilor vamale).

În acest sens, menționăm că nota informativă este lacunară la aspectul privind suma mijloacelor financiare de care bugetul de stat va fi lipsit la importul mărfurilor și la prestarea serviciilor respective.

Astfel, este dificilă aprecierea prin comparare a sumei mijloacelor financiare ce nu va fi defalcată în bugetul de stat în raport cu impactul financiar produs prin construcția Centrului cultural-educational din mun. Ceadâr-Lunga.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea 100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul legii reglementează în mod indirect activitatea Serviciului Vamal care urmează să aplice prevederile actului legislativ de excepție prin instituirea măsurilor necesare care vor asigura importul și/sau livrarea mărfurilor și serviciilor pentru construcția Centrului cultural-educățional în mun. Ceadr-Lunga, UTA Găgăuzia.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul de lege are drept scop scutirea de taxa vamală, taxa pentru efectuarea procedurilor vamale și taxa pe valoarea adăugată, fără drept de deducere pentru importul și/sau livrarea mărfurilor și a serviciilor necesare pentru construcția Centrului cultural-educățional în municipiul Ceadr-Lunga, UTA Găgăuzia.

În acest sens, proiectul conține în anexă lista mărfurilor importate și/sau livrate, precum și lista serviciilor importate și/sau livrate pentru construcția Centrului cultural-educățional în municipiul Ceadr-Lunga, UTA Găgăuzia.

Nota informativă nu distinge prin evidențierea caracterului de excepție al normelor din proiect, nu redă indispensabilitatea derogării de la normele generale, precum și eventualele efecte negative ulterior aprobării proiectului, aspecte cu care urmează a fi completată. Totodată, este omisă informația privind suma drepturilor de import ce urmează să fie scutită întreprinderea menționată în proiect.

Interesul public este asigurat prin dezvoltarea culturii în regiune, însă, pe de altă parte, proiectele de acest gen tind să impulsioneze nerespectarea cadrului legal în ceea ce privește achitarea drepturilor de import și, prin căi legale, să se eludeze aplicarea cadrului legal general. Astfel, proiectul va crea bază legală de solicitare a scutirilor de acest fel și de către alți subiecți de drept.

În acest context, legiuitorul urmează să examineze minuțios și să trateze pe „picior de egalitate” fiecare subiect de drept aflat în aceeași situație juridică, iar promovarea proiectului să fie analizată din perspectiva asigurării interesului public general.

16.10.2018

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Ilie Creciun, Inspector principal

